

RUSKO: Přísnost podporuje nelegální ozbrojování

V DOBÁCH KOMUNISTICKÉ DIKTATURY BYLY V SOVĚTSKÉM SVAZU ZBRANĚ SAMOZŘEJMĚ TABU. ALE I V DNEŠNÍ RUSKÉ FEDERACI JSOU STÁLE PŘEDMĚTEM VELMI PŘÍSNÉ KONTROLY.

Text: Petr Jan Vinš, foto: archiv, internet

Ruský prezident Vladimir Putin má zbraně rád. Svým občanům je ale nepovolí.

Základní právní rámec pravidlům držení zbraní v Ruské federaci dává federální zákon č. 150 „O zbraních“ z 13. prosince 1996 (Федеральный закон от 13 декабря 1996 г. N 150-ФЗ „Об оружии“). Ten může být dále zpřesňován předpisy lokálních zákonodárných orgánů v jednotlivých částech federace, ovšem nikdy tak, aby byl místní předpis v rozporu s federálním. To v principu znamená, že místní legislativa může federální zákon pouze zpřisňovat, což se také často děje.

Federální zbraňový zákon stanovuje kategorie zbraní, základní kritéria, za nichž může v Ruské federaci člověk nabytí stříelnou zbraň, postup, jakým se vystavují příslušné licence a které policejní orgány jsou oprávněny je vydat, a také jak je držení zbraní početně omezeno podle deklarovaného účelu.

KRÁTKÉ ZBRANĚ ZAKÁZÁNY

Ruský zbraňový zákon vymezuje ve svém druhém článku tři kategorie zbraní: civilní (гражданское), služební (служебное) a vojenské stříelné a chladné zbraně (боевое ручное стрелковое и холодное). Přifažení zbraní do jednotlivých kategorií je z velké části výtčové.

Vojenské zbraně jsou zbraně povolené pro ozbrojené síly, policii, pohraniční stráž a další státní složky. Služební zbraně jsou zbraně povolené k užití zaměstnancům vládních agentur a dalších organizací, které mají zvláštní licenci ke střežení osob, majetku, přírody a přírodních zdrojů, cených nebo nebezpečných nákladů a podobně.

Teprve kategorie civilních (občanských) zbraní je k dispozici běžnému občanovi, který není ve státních ozbrojených složkách ani nepracuje v bezpečnostní sféře. Základní charakteristikou

civilní zbraně je podle ruské legislativy to, že nemůže střílet dávkou, nemá zásobník přesahující deset nábojů a nespadá do jedné z ostatních dvou kategorií.

Zakázány jsou pro civilní použití v podstatě veškeré krátké palné zbraně, konkrétně ty, které mají hlaveň kratší než 500 mm nebo celkovou délku pod 800 mm.

NERUSOVÉ MAJÍ SMĚLU

Nabytí palné zbraně v Rusku je možné pouze ruským občanům. Cizinci jsou z možnosti vlastnit zbraně zcela vyloučeni s výjimkou vzduchovky do 7,5 J a 4,5 mm ráže, které jsou i pro ruské občany volně nabyvatelné.

Jedinou výjimkou z tohoto zákazu je možnost nákupu zbraně v Rusku za účelem vývozu na základě zvláštního povolení. Taková zbraň musí být ovšem cizincem do deseti dnů od nákupu vyvezena mimo ruské území.

Lovci a sportovci ze zahraničí si pro přesně vymezený účel mohou na základě pozvání a povolení úřadů dovést své zbraně, v praxi je tento proces ale velmi náročný.

O zbraňovou licenci může požádat ruský občan, který dosáhl 18 let věku. Příslušné úřady mohou ve zdůvodněných případech tuto hranici snížit až na 16 let. Licence se liší podle typu zbraně – lovecké kulovnice, lovecké brokovnice a sportovní zbraně.

DOŽIVOTNÍ POVOLENKA ZA ODMĚNU

Pokud někdo žádá o první zbraňovou licenci, musí doložit absolvování kurzu bezpečné manipulace v celkové délce trvání šest a půl hodiny a složit předepsaný test. Tento test se pak znovu skládá při každém obnovení licence. K žádosti

je nutné doložit potvrzení o zdravotním stavu, potvrzení o duševním zdraví a o tom, že žadatel neužívá omamné látky, a potvrzení policejních orgánů v místě bydliště, že žadatel disponuje prostředky k bezpečnému uložení zbraní.

O licenci k držení lovecké kulovnice rovněž nelze žádat dříve než po pěti letech držení brokovnice. Počet zbraní, které může člověk držet, je ze zákona omezený. Pro lovecké a sportovní účely není možné držet více než deset kusů povolených dlouhých zbraní. Jediná možnost, jak držet zbraní více, je pro sběratelské účely.

Přes platné restriktce a zákaz krátkých palných zbraní existuje jedna možnost, jak takovou zbraň legálně držet. Jakákoliv vojenská nebo služební zbraň, která nestřílí dávkou, může být občanu Ruské federace udělena za odměnu prezidentem, předsedou vlády nebo veliteli vojenských jednotek.

V takovém případě pak vydají příslušné policejní orgány zbraňovou licenci a povolení k nošení – na rozdíl od všech ostatních zbraňových licencí je tato doživotní. V praxi se tento právní institut aplikuje především pro armádní důstojníky, kteří odcházejí do důchodu a dostávají od své jednotky na památku služební zbraň, často náležitě bohatě zdobenou.

OBRAŇA MOŽNÁ, ALE...

Zajímavá je otázka sebeobraně se zbraní. Osobní ochrana a ochrana majetku je ústavou garantovaným právem, doslova se zde hovoří o „právu každého bránit svá práva a svobodu všemi prostředky, které nejsou v rozporu se zákonem“. Legálně drženou (dlouhou) palnou zbraň je tedy legitimní použít i k sebeobraně, ale takovou zbraň není možné nosit na veřej-

nosti. Mít ji u sebe je možné pouze se zvláštní licenci, např. ze sportovních nebo loveckých důvodů, ale taková zbraň pak musí být v rozloženém stavu, což samozřejmě jakoukoliv obranu (snad krom použití pažby jako improvizovaného kyje) znemožňuje.

Sféra ochrany zdraví, života a majetku je tedy výhradně doménou vlastního obydlí a pozemku, kde může člověk zbraň jak držet, tak nosit bez omezení. Nebyla by to ovšem vynalézavá slovenská duše, aby z tohoto pravidla nenašla nějakou kličku: U brokovnic typu Saiga, které jsou podobné útočným puškám AK-47, se podle zkušeností ruských střelců alespoň v některých oblastech jako „rozložený stav“ počítá i situace, kdy má člověk ze zbraně pouze vyjmutý zásobník. Ten může mít plný někde při sobě a uvedení zbraně do střelby schopného, a tedy i obranného stavu je pak jen dílem okamžiku.

V ruské legislativě je v paragrafech o nutné obraně zakotvena zásada proporcionality a škoda způsobená obranou nesmí být větší než hrozící škoda plynoucí z útoku. V soudním projednávání případů nutné obrany pak bohužel často dochází k situacím, kdy je o oprávněnosti nebo neoprávněnosti obrany rozhodováno podle toho, zda byla obránci způsobena újma na zdraví a jak těžká. Oproti dřívější legislativě ale legislativa posledních let přinesla i možnost (jakkoliv prozatím spíše teoretickou) bránit se zbraní v ruce nejen svůj život, ale i svůj majetek.

ZPŘÍŠŇUJÍ SE I „GUMOSTŘÍLY“

Rusko je u nás někdy prezentováno jako „země zaslíbená“ různým tzv. neletalním nebo též traumatickým zbraním (травматический пистолет), pro které se v češtině pomalu vžívá krásné slovo „gumostřílů“. Ve světle výše zmíněného zákazu všech normálních krátkých zbraní je asi zřejmé, že je to tak trochu z nouze ctnost. Ruský občan zkrátka pro osobní obranu krátkou zbraň vlastnit nesmí a guma je přece jen o něco účinnější než pouhý křik...

V legislativním rámci došlo v nedávné době k překvalifikování nemalé části „gumostřílů“. Od 1. července 2011 jsou považovány za „palné zbraně s omezeným účinkem“, nikoliv již za „plynové zbraně vystřelující gumové projektily“, což znamená zpřísněná pravidla nabývání.

Civilní „gumostřílů“ nesmí přesáhnout energii 91 J a služební 150 J, jejich zásobník nebo bubínek nesmí pojmout více než deset nábojů. Nošení nabitého „gumostřílu“ na veřejnosti je zakázané s výjimkou bezhlavňových palných zbraní, jako je třeba známá čtyřhranná pistolka Vosa (Oca) ráže 18 x 45 mm.

ČERNÝ TRH JEN VZKVĚTÁ

Statistiky držení zbraní vedené ruským Ministerstvem vnitra jsou rovněž poměrně zajímavé čtení. Podle nich bylo koncem loňského roku v Ruské federaci

6,3 milionu legálních registrovaných střelných zbraní, z tohoto počtu asi 700 tisíc tvořily ku lovnické a 4,2 milionu brokovnice, které tak jsou největší skupinou mezi legálně držnými zbraněmi, a zbytek ostatní zbraně včetně obranných „gumostřílů“, jež podléhají registraci.

Počet nelegálně držných zbraní ministerstvo odhaduje na 12 milionů, tedy téměř dvojnásobek počtu legálně držných zbraní. A řada ruských střelců se domnívá, že oficiální údaj je – mírně řečeno – dosti konzervativní a realita bude ještě podstatně horší. Na prosperujícím černém trhu se objevují zbraně ukradené z vojenských nebo policejních zásob, předělané „gumostřílů“, a i zbraně zabavené policejními orgány a následně prodané pod rukou místo nařízené likvidace.

Podle ruských zbraňových publicistů došlo k výraznému oživení černého trhu se zbraněmi po teroristických útocích v roce 2002 v moskevském divadle na Dubrovce a v roce 2004 v beslanické škole. Oba dva incidenty, velmi obsáhle mediálně zpravňované v Rusku i mimo něj, zřejmě nahlodil důvěru části populace ve schopnost státních orgánů zajistit bezpečnost, což vedlo a dosud vede ke zvýšené snaze se ozbrojit, třeba i v rozporu s platnými zákony.

PŘED SOČI ÚPLNÝ ZÁKAZ

Snažím těch nemnoha politiků, kteří usilují o částečnou liberalizaci zbraňového zákonodárství (např. povolení držení krátkých zbraní pro osobní obranu), ovšem tento vývoj hájí pomyslné klacky pod nohy, protože příznivci restriktivní zbraňové politiky na něj s oblibou poukazují a používají ho jako argument pro snahy o ještě větší zpřísnění už tak dost drakonické legislativy.

Zda takový přístup, který perzekvuje zákonodárce držitele legálních zbraní, povede k nějakému reálnému omezení nelegálních zbraní, nebo naopak k ještě větší deziluzi a snaze většího počtu lidí ozbrojit se státu navzdory, o tom by bylo možno obsáhle diskutovat a je to otázka, která s zdaleka netýká jen Ruské federace.

A jedna perlička na závěr. V souvislosti s konáním Zimních olympijských her 2014 v ruské Soči bude – údajně z důvodu zajištění bezpečnosti této události – v Rusku zcela zakázán prodej zbraní od ledna do dubna 2014. ■

Lov je v Rusku národním sportem. Ale i k dlouhé zbraně vede trdná cesta.

staženo z www.gunlex.cz

Publero

– Stáhněte si časopis elektronicky!

Nabízíme Vám možnost zakoupit si Zbraně & náboje ve verzi pro PC, Mac, iPod či tablet.

Svůj oblíbený časopis už nemusíte dál shánět a ještě ušetříte.

Zakupte si elektronickou verzi Zbraně & náboje on-line na www.publero.com o čtvrtinu levněji, za pouhých 75 Kč!

Nabízíme Vám rovněž možnost ještě výhodnějšího předplatného. V elektronické podobě stojí jen 810 Kč za rok. **Ušetříte 233 korun** a navíc Vám bude nové číslo doručeno výrazně dříve než tištěné vydání, dříve než je k dostání v běžném prodeji.

Více informací o předplatném elektronické verze časopisu ZBRANĚ A NÁBOJE na www.publero.com

